

Wyrok z dnia 19 sierpnia 2009 r.

III ZS 2/09

Uchwała rady izby komorniczej sprzeciwiająca się wykonaniu uchwały Krajowej Rady Komorniczej jest sprzeczne z art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191 ze zm.).

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Zbigniew Korzeniowski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 sierpnia 2009 r. sprawy ze skargi Ministra Sprawiedliwości na uchwałę Rady Izby Komorniczej w W. [...] z dnia 5 listopada 2008 r.,

u c h y l i ł zaskarżoną uchwałę.

U z a s a d n i e n i e

Minister Sprawiedliwości, działając na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191 ze zm.), wniósł o uchylenie z powodu sprzeczności z prawem uchwały [...] Rady Izby Komorniczej w W., podjętej dnia 5 listopada 2008 r. Według tej uchwały „zlecenie wizytacji kancelarii komorników sądowych należy wyłącznie do zakresu działania poszczególnych rad izb, a uchwała Krajowej Rady Komorniczej z dnia 11 maja 2008 r. jest nieskuteczna wobec członków Izby Komorniczej w W.”. W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały podniesiono, że wymieniona w niej uchwała Krajowej Rady Komorniczej z dnia 11 maja 2008 r. [...] w § 6 pkt 2 i 3 daje tej Radzie prawo zlecania wizytacji kancelarii komorniczych. Ponieważ według art. 93 ust. 1 pkt 5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji zlecenie wizytacji kancelarii komorników sądowych należy wyłącznie do zakresu działania poszczególnych rad izb komorniczych, to nie może ona być uznana za wiążącą wobec tych rad. Rada Izby Komorniczej w W. wezwała komorników należących do tej Izby, aby postępowali zgod-

nie z art. 93 ust. 1 pkt 5 powołanej ustawy i udostępniali do wglądu akta komornikom - wizytatorom legitymującym się zleceniem przeprowadzenia kontroli wydanym przez właściwą radę izby komorniczej.

We wniosku o uchylenie tej uchwały Minister Sprawiedliwości podniósł, że narusza ona art. 65 ust.1 i 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, przewidujący sprawowanie nadzoru nad komornikami przez Krajową Radę Komorniczą. Nadzór ten jest niezależny od nadzoru sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości i prezesów sądów. Zdaniem Ministra Sprawiedliwości podstawowym instrumentem nadzoru sprawowanego przez Krajową Radę Komorniczą są wizytacje dokonywane przez komorników - wizytatorów, wyznaczonych przez tę Radę dla poszczególnych izb komorniczych na podstawie upoważnienia z art. 65 ust. 2 tej ustawy. Kompetencja Krajowej Rady Komorniczej w zakresie wyznaczania komorników - wizytatorów nie stanowi jedynej formy nadzoru tej Rady, a przyjęcie odmiennego stanowiska czyniłoby nadzór Rady Krajowej iluzorycznym. Trzeba mieć przy tym na uwadze, że art. 85 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w zakresie opisu kompetencji Krajowej Rady Komorniczej używa zwrotu „w szczególności”, czyli że nie jest to katalog wyczerpujący. Przepis art. 93 ust. 1 pkt 5 tej ustawy, zaliczający do zakresu działania rady izby komorniczej zlecenie komornikom - wizytatorom dokonania wizytacji wyznaczonej kancelarii komorniczej w istocie rzeczy przenosi uprawnienia nadzorcze zastrzeżone dla Krajowej Rady Komorniczej na niższy poziom, to jest na poziom rady izby. Zdaniem Ministra Sprawiedliwości niedopuszczalne jest przyjęcie konkurencyjnej uchwały przez radę izby komorniczej, której celem jest wyłączenie skuteczności uchwały Krajowej Rady Komorniczej, będącej reprezentantem wszystkich komorników. Rada Izby Komorniczej w W., przedstawiając inny pogląd prawny niż wyrażony w uchwale Rady Krajowej, mogła jedynie podjąć działania prawne zmierzające do jej uchylenia z powodu sprzeczności z prawem.

W odpowiedzi na wniosek Ministra Sprawiedliwości Rada Izby Komorniczej w W. wniosła o jego nieuwzględnienie. Jej zdaniem uchwała Krajowej Rady Komorniczej z dnia 11 maja 2008 r. [...] jest sprzeczna z art. 65 ust. 2 i art. 85 ust. 1 pkt 8 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, a także narusza art. 93 ust. 1 pkt 5 tej ustawy przyznający prawo zlecania wizytacji kancelarii komorniczych wyłącznie radzie izby komorniczej. Mimo występujących sprzeczności z prawem Minister Sprawiedliwości nie wystąpił z wnioskiem o uchylenie tej uchwały, a wystąpienie Rady Izby w W. do Krajowej Rady Komorniczej o jej zmianę było bezskuteczne. Zaskarżo-

na uchwała została wydana w celu usunięcia stanu niepewności, czy komornik w razie wizytacji zleconej przez Radę Krajową ma postępować zgodnie z ustawą o komornikach sądowych i egzekucji, czy podporządkować się sprzecznej z nią uchwale Rady Krajowej, przy czym postępowanie zgodne z ustawą mogłoby narazić go na odpowiedzialność dyscyplinarną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Ministra Sprawiedliwości jest uzasadniony. W rozpoznawanej sprawie pierwszym zagadnieniem do rozstrzygnięcia jest zagadnienie kompetencji Rady Izby Komorniczej w W. do podjęcia uchwały o takiej treści, jak uchwała zaskarżona przez Ministra Sprawiedliwości. Dopiero w razie dokonania pozytywnego ustalenia w tym zakresie, może pojawić się kwestia merytorycznej oceny zasadności zaskarżonej uchwały.

Zdaniem Sądu Najwyższego Rada Izby Komorniczej w W. nie miała kompetencji do podjęcia zaskarżonej uchwały. Uchwała ta wzywała bowiem komorników tej Izby do niepodporządkowania się uchwale Krajowej Rady Komorniczej, co nie jest dozwolone przez ustawę o komornikach sądowych i egzekucji. Nie ma wprawdzie przepisu, który stanowiłby, że uchwały Krajowej Rady Komorniczej są wiążące dla izb komorniczych - czyli dla komorników zrzeszonych w izbie i jej organów - ale wynika to w sposób oczywisty z hierarchii tych podmiotów. Nie jest niezbędne regulowanie tego w ustawie. Natomiast możliwość podjęcia przez radę izby komorniczej uchwały odmawiającej podporządkowania się uchwale Rady Krajowej istniałaby tylko wtedy, gdyby ustawa to przewidywała. Takiej regulacji jednak nie ma (zob. w szczególności art. 93 ustawy), stąd uchwała Rady Izby Komorniczej w W. jest podjęta sprzecznie z prawem. Rada izby komorniczej, w przypadku, gdy uważa uchwałę Rady Krajowej za sprzeczną z prawem, może tylko podjąć działania o charakterze niewładczym, to jest zwrócić się do niej o ponowne rozważenie danej sprawy lub wystąpić do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o zaskarżenie takiej uchwały do Sądu Najwyższego na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Jeżeli te działania rady izby okażą się bezskuteczne, to jest ona zobowiązana do przestrzegania tej uchwały. Wynika stąd, że podjęcie przez radę izby komorniczej uchwały sprzeciwiającej się wykonaniu uchwały Krajowej Rady Komorniczej jest sprzeczne z prawem.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

=====